

УДК 331.1

Назарова О.П., к.т.н., доцент
Воронянська О.В., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Стаття є дослідженням планування інвестиційної привабливості сільськогосподарської сфери, розробкою математичних методів, проведений аналіз напрямків удосконалення інвестиційної діяльності у сільському господарстві Запорізької області, обґрунтуванні шляхи підвищення ефективності прийняття інвестиційних рішень, розроблені практичні рекомендації з управління інвестиційною діяльністю реформованих аграрних підприємств Запорізької області.

Ключові слова: інвестиції, експортно-імпортна діяльність, імпульсний процес, рейтинг інвестиційної привабливості, оптимальні стратегії

Постановка проблеми. Значна частина малих підприємств збиткова, хоча важливою функцією сільського господарства є інноваційна спрямованість виробничого процесу, вміння прогнозувати попит на ринку та швидка адаптація до конкурентного середовища. Такі завдання можна вирішити за рахунок інвестиційних проектів.

В Україні становлення сільського господарства проходить досить складно. Причини цього в організаційно-виробничій структурі малих підприємств, яка передбачає ефективну організацію праці та безперервне удосконалення засобів виробництва, технологічного процесу за рахунок нововведень. Тому необхідне створення сприятливих умов для інвестиційних процесів. Прийняття рішень щодо розвитку сільського господарства є науковим та практичним завданням менеджменту країни, це вимагає сукупності економічних знань.

Запорізька область входить до числа регіонів України, які складають основу її індустріального та аграрного потенціалу. Посідаючи 9 місце в Україні за чисельністю населення, область утримує 2 місце після м. Києва за обсягом виробництва валової доданої вартості в розрахунку на 1 жителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи теоретичні та практичні засади інвестування в Україні, науковці спиралась на авторитетну думку вітчизня-

них фахівців у галузі інвестиційної діяльності, зокрема І.О. Бланка, В.Д. Базилевича, А.Ф. Гойка, А.С. Гальчинського, А.П. Дуки, В.В. Корнеєва, В.І. Міщенко, А.В. Мертенса, А.А. Пересади, М.П. Педана, Є.Г. Панченко, А.В. Пехника, та ін. Результати дослідження сприятимуть поглибленню теоретичних пошуків щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму інвестиційної діяльності в Україні, і зокрема в Запорізькій області.

Формулювання цілей статті. Розглянути задачу моделювання експортно-імпортної діяльності підприємств Запорізької області..

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо задачу управління інвестування експортно-імпортної діяльності підприємств в Запорізької області. Можна зауважити, що в одних галузях експорт значно перевищує імпорт, в інших – навпаки, причому така картина спостерігається тривалий час. Аналіз товарообміну свідчить про те, що експорт – імпорт у грошовому виразі для різних груп товарів різко різняться між собою.

На підставі даних таблиці 1 і розробленої економіко-математичної моделі проведемо оцінку інвестиційної привабливості галузей економіки за зазначеними групами товарів (рис.1).

Товарообмін за 2015 рік по Запорізькій області

№	Назва груп товарів	Товарообмін за 1 квартал 2015 року (млн.дол. США)		Відношення E/I
		Експорт (E)	Імпорт(I)	
1.	Живі тварини; продукти тваринного походження	5147,52	23821,21	0,22
2.	Продукти рослинного походження	23333,91	5995,55	3,89
3.	Жири та олії тваринного або рослинного походження	44528,61	11102,82	4,01
4.	Готові харчові продукти	39440,99	16374,11	2,41
5.	Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	94295,86	72013,41	1,31
6.	Шкіряна і хутряна сировина та вироби з них	1356,83	103,26	13,14
7.	Деревина і вироби з деревини	3190,91	2902,94	1,10
8.	Мінеральні продукти	129841,08	266664,12	0,49

Стратегії оцінки експортно-імпоротної діяльності підприємства

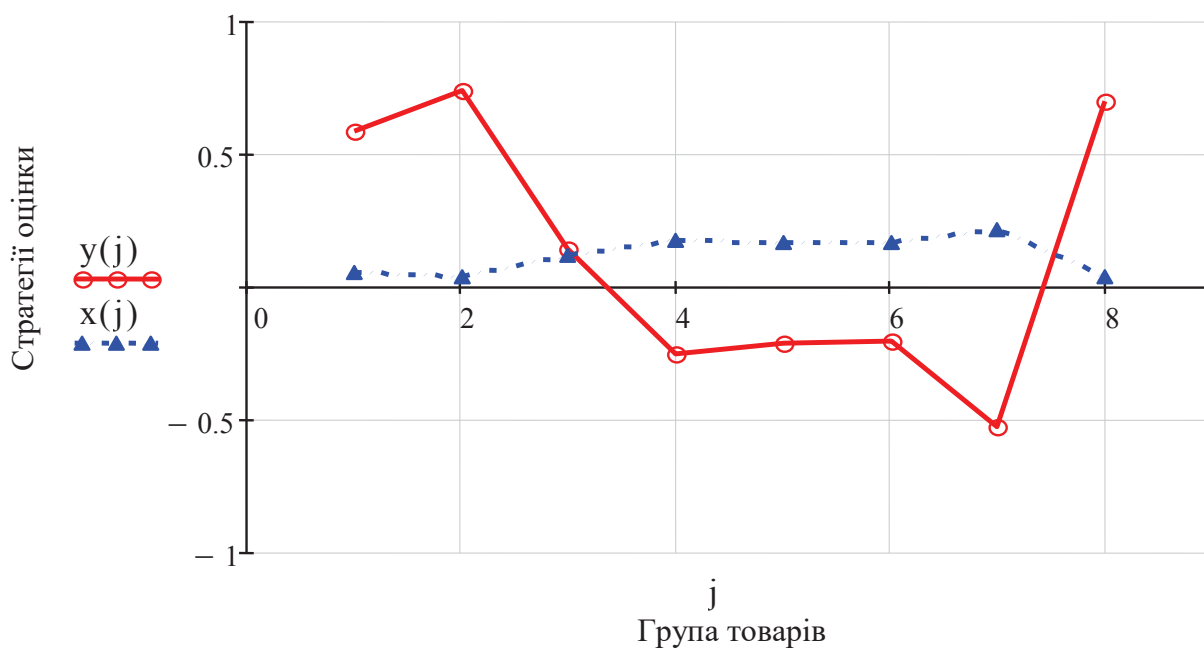

Рис.1. Стратегії оцінки експортно-імпоротної діяльності підприємства.

Нехай на ринку існує n видів економічної діяльності, в яких функціонують підприємства-експортери і підприємства-імпортери.

Позначимо через d_i дохід, який отримують підприємства i -тої галузі від експортно-

го продажу продукції, а через S_i - затрати, які несуть підприємства для забезпечення імпортерних замовлень.

Тоді матриця виграшів H буде мати вигляд:

$$H = \begin{pmatrix} 5.148 \times 10^3 & -0.22 & -0.22 & -0.22 & -0.22 & -0.22 & -0.22 & -0.22 \\ -3.89 & 2.333 \times 10^4 & -3.89 & -3.89 & -3.89 & -3.89 & -3.89 & -3.89 \\ -4.01 & -4.01 & 4.453 \times 10^4 & -4.01 & -4.01 & -4.01 & -4.01 & -4.01 \\ -2.41 & -2.41 & -2.41 & 3.944 \times 10^4 & -2.41 & -2.41 & -2.41 & -2.41 \\ -1.31 & -1.31 & -1.31 & -1.31 & 9.43 \times 10^4 & -1.31 & -1.31 & -1.31 \\ -13.14 & -13.14 & -13.14 & -13.14 & -13.14 & 1.357 \times 10^3 & -13.14 & -13.14 \\ -1.1 & -1.1 & -1.1 & -1.1 & -1.1 & -1.1 & 3.191 \times 10^3 & -1.1 \\ -0.49 & -0.49 & -0.49 & -0.49 & -0.49 & -0.49 & -0.49 & 1.298 \times 10^5 \end{pmatrix}$$

Використовуючи співвідношення (помножимо рядки матриці на число k_i , щоб виконувалась умова $k_1 d_1 = k_2 d_2 = \dots = d$) отримаємо матрицю:

$$H_1 := \begin{pmatrix} 0.0 & -44.5 & -44.5 & -44.5 & -44.5 & -44.5 & -44.5 & -44.5 \\ -71.1 & 0.0 & -71.1 & -71.2 & -71.3 & -71.4 & -71.5 & -71.6 \\ -21.4 & -21.4 & 0.0 & -21.4 & -21.4 & -21.4 & -21.4 & -21.4 \\ -14.6 & -14.6 & -14.6 & 0.0 & -14.6 & -14.6 & -14.6 & -14.6 \\ -15.1 & -15.1 & -15.1 & -15.1 & 0.0 & -15.1 & -15.1 & -15.1 \\ -15.2 & -15.2 & -15.2 & -15.2 & -15.2 & 0.0 & -15.2 & -15.2 \\ -12.0 & -12.0 & -12.0 & -12.0 & -12.0 & -12.0 & 0.0 & -12.0 \\ -60.9 & -60.9 & -60.9 & -60.9 & -60.9 & -60.9 & -60.9 & 0.0 \end{pmatrix}$$

Тобто коефіцієнти мають значення

$$r_j := (44.5 \quad 71.1 \quad 21.4 \quad 14.6 \quad 15.1 \quad 15.2 \quad 12 \quad 60.9)$$

Матриця H_1 еквівалентна матриці H і дії, виконані для перетворення матриці, не змінюють множини оптимальних стратегій експортерів та імпортерів певного виду економічної діяльності. Розрахунок стратегій проведемо за формулами:

$$x(j) := \frac{1}{r_j \cdot \sum_{i=1}^8 \frac{1}{r_i}}$$

$$y(j) := \frac{r_j \cdot \sum_{i=1}^8 \frac{1}{r_i} - 7}{r_j \cdot \sum_{i=1}^8 \frac{1}{r_i}}$$

Знайдемо значення стратегій

$x(j) =$	$y(j) =$
0.059	0.59
0.037	0.743
0.122	0.147
0.179	-0.25
0.173	-0.209
0.172	-0.201
0.217	-0.521
0.043	0.7

Дані стратегії оцінки експортно-імпоротної діяльності підприємства графічно зображені на рисунку 1.

На підставі результатів таблиці 2. можна зробити певні висновки. Кожна галузь виробництва з приведених товарних груп майже в однаковій мірі потребує інвестиційних вкладень (X_i) (рис.2). Найбільше інвестиційних вкладень потребує деревина і вироб з деревини 21,7%; готові харчові продукти -17,9%.

У той же час (дані для Y_i) інвесторам найвигідніше вкладати кошти у виробницт-

во продукти рослинного походження 74,3%, живі тварини; продуктів тваринного походження – 59%. Найнижчу привабливість для інвесторів має виробництво жирів та олії тваринного або рослинного походження.

В умовах дефіциту інвестиційних ресурсів необхідно розробити чітку і реальну концепцію технологічного оновлення виробничого апарату, визначити соціально – економічні орієнтири розвитку сільського господарства Запорізької області.

**Стратегії оцінки експортно-імпоротної діяльності підприємств
за видами груп товарів за 2015 р.**

№	Назва груп товарів	Стратегії	
		X_i	Y_i
1.	Живі тварини; продукти тваринного походження	0,059	0,59
2.	Продукти рослинного походження	0,037	0,743
3.	Жири та олії тваринного або рослинного походження	0,122	0,147
4.	Готові харчові продукти	0,179	-0,25
5.	Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	0,173	-0,209
6.	Шкіряна і хутряна сировина та вироби з них	0,172	-0,201
7.	Деревина і вироби з деревини	0,217	-0,521
8.	Мінеральні продукти	0,043	0,7

Висновки. Задача управління інвестуванням експортно-імпоротної діяльності підприємств в Запорізької області. Кожна галузь виробництва з приведених товарних груп майже в однаковій мірі потребує інвестиційних вкладень. Найбільше інвестиційних вкладень потребує деревина і вироби з

деревини, готові харчові продукти. У той же час інвесторам найвигодніше вкладати кошти у виробництво продуктів рослинного та тваринного походження. Найнижчу привабливість для інвесторів має виробництво жирів та олії тваринного або рослинного походження.

Список літератури:

1. Багрянов В.К. Показники інвестиційної діяльності в Україні та їх значення // Український бізнес - 2009 - №1, С. 9-14
2. Грідасов В.М. Інвестування: навч. посіб. / В.М. Грідасов, С.В. Кравченко, О.Є. Ісаєва. – К.: ЦУЛ, 2009. – 164 с.
3. Гергец А.І. . Моделювання інвестування експортно-імпоротної діяльності підприємств у Запорізької області/ А.І. Гергец, О.П. Назарова // Аграрна наука -виробництво: державна науково-практична конф. – Біла Церква, Збірник наукових праць "Проблеми економічного розвитку АПК" - С. 176-180
4. Денисенко М.П. Організаційно-економічний механізм інвестування: монографія / М.П. Денисенко. – К.: Наук. світ, 2001. – 414 с.
5. Каннский П.К. Інвестування діяльності малих підприємств. "Агроінком", №11-12, Науково-практичне видання, 2011р.
6. Олійник Б.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні / Б.І. Олійник. – О.: ВМВ, 2015. - 410 с.
7. Пехник А.В. Іноземні інвестиції в економіку України: навч. посіб. / А.В. Пехник. – К.: Знання, 2012. – 335 с.
8. Статистичний щорічник України за 2013 рік / Держкомстат України / За ред. О. Г. Осауленка. – К.: Техніка, 2014.
9. Гергец А.І. Моделювання пріоритетної галузі Запорізької області/ А.І. Гергец, О.П. Назарова/ Х Всеукраїнська ювілейна науково-практична конференція молодих учених і студентів, Реорганізація інституційної архітектури в посткризовий період розвитку економіки, Чернівці, 2011. – С. 34-39.

Summary.

Statement of the problem. Most small businesses unprofitable, although important in agriculture is the innovation in the production process, able to predict market demand. Such problems can be solved at the expense of investment projects.

We need to create favorable conditions for investment processes. Decisions on the development of agriculture is a problem of management.

The problem of modeling the export-import activity of the enterprises of Zaporozhye region.

Consider the task of managing investment import and export activities of enterprises in the Zaporozhye region. You may notice that in some industries exports significantly exceed imports, in others - on the contrary, and this pattern is observed for a long time. The analysis of commodity exchange shows that (Export -Import) for different groups of goods in value terms differ greatly among themselves.

Results. Given the shortage of investment resources necessary to develop a clear and realistic vision of technological renovation of production facilities, to determine the socio - economic development of the agriculture guidelines Zaporozhye region.

Conclusions. Task management investment import and export activities of enterprises in the Zaporozhye region. Each branch of production from these product groups is almost equally in need of investments. Most investments require timber and timber products, prepared foods. At the same time, investors more profitable to invest in production of vegetable and animal products. The lowest attractiveness for investors is the production of fats and animal or vegetable oils.